

*Recuperació de fons documentals
per l'Arxiu Nacional d'Andorra:
el fons de Joan Vehils i Antoja*

Susanna Vela i Palomares*

Català

Recuperació de fons documentals per l'Arxiu Nacional d'Andorra: el fons de Joan Vehils i Antoja, enginyer industrial a FHASA (1931-1983).

Castellano

Recuperación de fondos documentales por el Archivo Nacional de Andorra: el fondo de Joan Vehils i Antoja, ingeniero industrial a FHASA (1931-1983).

Français

Récupération des fonds documentaires pour les Archives Nationaux de l'Andorre: les fonds Joan Vehils i Antoja, ingénieur industriel à FHASA (1931-1983).

---

* Susanna Vela i Palomares, historiadora
svela@andorra.ad

El 29 de febrer de 2008 la Sra. Pilar Vehils i Cerqueda, filla de Joan Vehils i Antoja, signava el document de donació del fons documental Vehils al Govern d'Andorra, amb destí a l'Arxiu Nacional d'Andorra, per tal de garantir la seva conservació i divulgació entre els investigadors i la societat en general.

Durant trenta anys Joan Vehils i Antoja va ser l'únic enginyer industrial d'Andorra, fet que l'obligava a compaginar la seva feina (professor d'autoescola). A Fhasa va començar a treballar amb 27 anys (1931) amb motiu de la construcció i va estar-s'hi fins que es va jubilar (1983), pocs anys abans que el Govern en rescatés la concessió de 1929.

El Sr. Joan Vehils i Antoja va dipositar a l'Arxiu Nacional d'Andorra, el novembre de 1999, 41 fotografies en negatiu plàstic (1930-1950) i el llibre mecanografiat *Memòria de FHASA, 1929-1983* a fi de fer-ne la seva reproducció. Aquest material fou retornat al Sr. Joan Vehils i Antoja, el 23 de febrer del 2000.

Aquesta memòria va ser publicada parcialment el 2005 amb l'obra *La construcció de FHASA i la visió sociològica de l'enginyer Joan Vehils*, publicada pel Col·legi Oficial d'Enginyers Superiors d'Andorra amb el suport de FEDA i de Crèdit Andorrà.

El febrer de 2005, en el dia que complia un segle de vida, el Govern li va fer un homenatge per la seva aportació al desenvolupament econòmic d'Andorra. Pocs mesos després el Sr. Vehils moria.

Els fons Vehils aplega quaranta projectes d'enginyeria diversos. Projectes de carreteres: la carretera de Sant Julià de Lòria a Aixirivall (1947), de carretera de l'N2 a l'estació d'hivern d'Ensisa a Soldeu (1964), el de la carretera dels cortals d'Encamp a Grau Roig (1967) o el pont dels Escalls, amb la carretera d'Andorra a Ordino (1931). Altres projectes tenen relació amb Fhasa: salt d'Escaldes. Derivació Madriu i embassament llac de l'Illa. Fhasa (1947-1952), el projecte de la central de distribució (Escaldes-Engordany) i els plànols de la caseta de Ràmio al Madriu.

Trobem també projectes per encàrrec de diferents administracions locals: un projecte de nova plaça a Escaldes (1955), un avantprojecte d'abastiment d'aigua potable d'Encamp (1962), la travessia Escaldes-Andorra del riu Valira (1963-1965) i el projecte de canalització del Valira Oriental a Escaldes-Engordany (1967). Per últim, trobem projectes d'edificis particulars.

Valgui aquest paper com a homenatge al Sr. Vehils, a la seva persona i al seu treball, i per fer públic l'agraïment del Govern d'Andorra envers la Sra. Pilar Vehils per permetre la recuperació d'aquest fons documental, que ha passat a enriquir el fons de l'Arxiu Nacional d'Andorra.

Inventari sumari fons Joan Vehils i Antoja

1947/10. Memòria del projecte de carretera de Sant Julià de Lòria a Aixirivall

1947-1952. Salt d'Escaldes. Derivació Madriu. Embassament llac de l'Illa. Fhasa

1955/08. Caseta de Ràmio (Madriu) (2 exemplars)

1955. Carretera d'Ordino a la font de la Nevina

1955. Projecte de nova plaça a Escaldes

1955/12. Carretera d'Ordino al Serrat. Amigable composició entre Reig i Domingo SL i el comú d'Ordino. Dictamen tècnic

- 1956/01. Projecte d'edifici per a Francesc Ribó Arabia, a Escaldes
- 1957/03. Projecte de senyalització de carreteres. Consell General d'Andorra
- 1957/08. Carretera de Canillo al coll d'Ordino
- 1958/07. Mur de protecció a la ribera esquera del riu Gran Valira
- 1959/11. Judici civil ordinari davant la Batllia francesa entre Josep Puy Rossell i Josep Montellà Mas
Dictamen tècnic
- 1959/11. Carretera de la N2 a les Bons (Encamp)
- 1960/06. Projecte de la carretera N2 a Meritxell
- 1960/07. Projecte de casa control en el PK de la N1 0.780 (Sant Julià de Lòria)
- 1960/10. Casa control del PK 0,870 de l'N1 Encontorns. Projecte complementari del juliol de 1960
- 1960/12. Carretera d'Ordino al Serrat. Projecte d'ampliació i millora
- 1961/06. Carretera Andorra-Espanya N1. Travessia de Sant Julià de Lòria tram inferior. Projecte de reforma
- 1961/08. Carretera N1 revolts del PK 5,080 al 5.311. Projecte de millora
- 1961/09. Carretera de la Massana a Arinsal. Projecte d'ampliació i millora
- 1962/01. Edifici de Francesca i Neus Pla Grau en construcció davant els PK 0,6/0,7 de la carretera Andorra-França, esfondrat en part el 26 de desembre de 1961. Dictamen tècnic
- 1962/02. Carretera N3 revolt del PK 2. Projecte de reforma
- 1962/04. Carretera de Ransol. Projecte de plaça i travessia del poble
- 1962/05. Carretera N1 pont de la Margineda. Projecte de reforma entre els PK 6 i 6,349
- 1962/08. Avantprojecte d'abastiment d'aigua potable d'Encamp (2 exemplars)
- 1962/08. Dictamen relatiu a la pertinença d'una franja de terreny contigu a la carretera entre els PK 5,753 i 5,826
- 1962/09. Carretera de la Rabassa. Projecte de variant davant la propietat de Dolors Tor Sinfreu
- 1962/10. Dictàmens en relació amb el judici verbal instat per Alfons Coll Sinfreu contra Teresa Freixa relatius a la possible intromissió entre els edificis contigus situats a l'avinguda Meritxell 60 i 62
- 1962/10. Dictamen en relació amb el judici verbal instat per Carme Betriu contra Pissarres Rocafort, SA relatiu a la inutilització d'unes sèquies de rec situades a Sant Julià de Lòria. 1964/01 Pressupost de les obres per a la sèquia
- 1962/12. Projecte d'evacuació d'aigües residuals de Sispony
- 1963-1965. Riu Gran Valira. Travessia Escaldes-Andorra
- 1964/03. Projecte de carretera de l'N2 a l'estació d'hivern d'Ensisa a Soldeu
- 1964/08. Abastiment d'aigua potable a Encamp. Projecte. Secció presa regulació
- 1965/08. Projecte d'aparcament a l'estació d'hivern d'Ensisa a Soldeu
- 1966/06. Cementiri d'Encamp. Ampliació. Murs de sosteniment i de tanca
- 1966/07. Informe relatiu a les instal·lacions repetidores de televisió d'Andorra
- 1966/09. Projecte de carretera del PK 23,9 de l'N2 a Grau Roig
- 1967/01. Projecte de canalització del riu Valira Oriental. Quart d'Escaldes-Engordany
- 1967/09. Projecte d'eixamplament del pont vell sobre el riu Valira a Escaldes. Quart d'Escaldes-Engordany
- 1967/09. Projecte de carretera dels cortals d'Encamp a Grau Roig
- 1968/02. Fhasa. Edifici revestiment de pilans (ETR AT/MT)
- 1968/03. Fhasa. Edifici ETR AT/MT (façana nord, sud, est i oest)
- 1969/01. Fhasa. Porta edifici ETR AT/MT
- 1969/08. Eixamplament de la carretera N2 al pont de Ransol
- 1969/11. Edifici ETR AT/MT, fossa sèptica

- 1971/09. Carretera de la vall d'Incles. Accessos a les finques particulars referits en l'article 2 del Decret de les Delegacions Permanents de 22 d'abril de 1971
- 1971/10. Edifici ETR AT/MT, adducció d'aigua del riu Tresoles
- 1978/04. Abastiment d'aigua potable al Pas del la Casa. Estudi orientatiu

Mapes i plànols

- 1931/03/30. Pont dels Escalls. Carretera d'Andorra a Ordino (núm. 85)
- 1931/05/22. Pont dels Escalls. Cimbras (núm. 97)
- 1931/06/25. Pont de Mereig. Carretera d'Encamp a Canillo (núm. 176: 2 exemplars, 179 i 180)
- 1931/05/21. Pont de Mollereres. Cimbras. Carretera d'Encamp a Canillo (núm. 118)
- 1932/06/25. Fhasa. Concessions d'Andorra. Pla general (núm. 11)
- 1934/03/15-06/05. Salt d'Escaldes. Dic d'Engolasters
- 1953/07/24. Estudis de salts nous de la xarxa de referència d'anivellació (1003). Fhasa
- 1970/06/25. Projecte del túnel d'Envalira
1982. Fhasa. Salt d'Escaldes. Dic d'Engolasters. Filtracions. Caseta del col·lector. Projecte de reforma (anul·lat)
- s/d. Pont de Tresoles
- s/d. Plànol de la zona de transició carretera d'Escaldes a Encamp damunt de Fhasa
- 1958/06. Pont
- Plànol entelat (1:5.000) de la carretera d'Escaldes-Engordany i d'Encamp
- Pla de carreteres d'Andorra (1:25.000)
- Mapes de Catalunya (2)
- 1947 (1954). Mapa geològic d'Andorra. L. Solè i Sabaris i N. Llopis Lladó. Institut d'Estudis Ilerdenses (1:50.000)
1966. Fhasa. Finques a proximitat de la Central d'Escaldes. 1/500
- 1971-1975. Fhasa. Salt d'Escaldes. Observacions meteorològiques de Ransol
- 1973/02/08. Plànols carretera general N2. Andorra i Encamp del PK 2,580-PK 5,380 (3 fulls)
- 1981/07/15. Rectificació i eixamplament entre el PK 3,140 i el PK 3,890. Protop. Projecte 205 (Situació, índex, planta, perfil longitudinal, etc.)
- s/d. Central de distribució (Escaldes-Engordany)